

Inledning

Shadi
Angelina
Bazeghi

Jeg er i sorg. En veninde er under kræftbehandling, og jeg har mistet flere i min omgangskreds til samme sygdom. To fabelagtige kvinder, som jeg mødte første gang for 20 år siden. Vi festede, vi drømte nat og dag og udlevede ungdommens klichéer sammen. Siden skiltes vores veje, vi kæmpede vores kampe, blev til kvinder, mødre, kunstnere og fandt hinanden igen. Så pludselig er de begge væk. I løbet af et halvt år. I mellem tiden dør vores hund også. Og min X. Og en gammel ven, jeg ikke har set i årevis. Det sidste Thene siger til mig på hospitalet er: »Nu nåede jeg ikke at læse digtene«. Det er midnat, jeg har neon-grøn neglelak på, der tilfældigvis matcher farven på skabelementerne i hospitalskøkkenet. Vi har talt hele aftenen, hele aftenen om alle de sjove og livsbekræftende ting, vi har oplevet gennem årene; *OutKast* koncerten under Roskilde festivalen, hvor vi brugte den halve tid på at lede efter hinanden blandt 80.000. Den dag, jeg groede »en psykosomatisk« mellem benene under den sorte kjole med bar ryg og syntes, det var så irriterende at have den hængende og dinglede, hvorpå Anders sagde; man vænner sig til det ...

Gennem den forfærdelige sommer, hvor det styrtregner hele tiden, græder jeg som pisket, bebrejder mig selv for alt det, jeg ikke har gjort, jeg ikke har sagt, jeg ikke har været. Jeg brækker mig over min egen smålighed og indser – igen – hvor meget jeg bare har taget for givet. Kamilla siger, du genkender til dels din egen lidelses-historie i deres. *Og så enkel, som smerten, længslen har masser af veje og lidelsen ingen*, bliver jeg udsat for arbejdsrelateret vold, ligesom jeg tror, jeg er på den anden side af det hele. Ledelsen mener, det er et problem for organisationen. Ikke, at jeg har været udsat, nej, vor herre bevares, men problemet er, at jeg ikke længere løber med 180 i timen og knokler på ulønnet overtid. De problemer, som er opstået i mit fravær, og som organisationen ikke har formået at løse, er også min skyld, mener de. Og det er også for dårligt, at jeg ikke får løst det hele på én gang og i en fart nu, hvor jeg er tilbage. Det viser jo min inkompetence. Jeg bliver ene og alene stillet til ansvar, selvom jeg deler ansvarsområder med andre medarbejdere. Og det slår dem formentlig ikke på noget tidspunkt, at det var min overordentlige præventive arbejdsindsats, der gennem årene havde forhindret problemer i at opstå. Men det er alt sammen bedøvende lige meget, for alt hvad jeg gør eller ikke gør bliver flittigt brugt imod mig. Jeg er helt smadret, ikke mindst pga. ledelsens behandling og manglende vilje til at varetage mine arbejdsvilkår oven på overfaldet. Jeg må aflyse egen reception for *Vingslag* i Stockholm, sover så meget som muligt, og i de vågne timer bebrejder jeg fortsat mig selv, denne gang for at have været så naiv og troet, at jeg arbejdede under samme vilkår som de øvrige medarbejdere. Jeg tænker på Zlatan, mindes hans ord igen og igen: »Jeg lærte en vigtig ting de år. Hvis en fyr som mig skal blive respekteret, må han være

fem gange bedre end Leffe Persson, og hvad de ellers hed. Han må træne ti gange hårdere. Ellers har han ikke en jordisk chance«. En fyr som mig lærte også vigtige ting det år. At en kvinde som mig skal (skrive ti gange bedre) arbejde ti gange hårdere end Pedersen og Hansen og vel at mærke til samme og helst mindre i løn. Ellers er hun et problem. For hun er organisationernes lille post post-moderne slave. Som man udviser respekt, så længe hun er den, der konstant løfter det tungeste læs. Men så snart hun er udsat, kan man fremstille hende som svag og ustabil over for den nye leder, udbrede usande rygter og påstå, at hun år efter år har haft længerevarende sygdomsmeldinger. Eller man kan fortælle hende under en samtale om hendes arbejdsvilkår, at hun bør opsøge en »kognitiv kropsterapeut«, og i øvrigt at »sex også er godt«, når man er udsat! Og var overfaldet ikke også lidt hendes egen skyld. Der i hvert fald ingen grund er til at iværksætte procedure - som hun ellers har set iværksat, da det gik udover Pedersen og Hansen. Ja, gu tænker jeg på Zlatan, forstår for alvor alvoren i hans ord, og pudsigt nok har jeg i årene i skodorganisationen haft hans biografi stående på mit kontor.

Men hvad gør en fyr som mig, når det hele ramler sammen? Jo, han læser poesi. Han tænker, *your silence will not protect you*, så fuck jer. Han bestiller Audre Lorde's samlede digte hjem. Han tænker gennem poesien og kærligheden til poesien. Han beslutter sig for at yde modstand. Men på egne præmisser. For han ved, at Lorde har ret: *The master's tools will never dismantle the master's house*. Han beslutter sig for at oversætte Lorde og tilrettelægge et kritiker-nummer med nyoversat poesi, uden tematiske forudsætninger, på tværs af tid og geografiske grænser. Han skriver til Liv og spørger, om hun har lyst til at medvirke. Hun svarer: »Det kan du tro. Jeg synes, det er en virkelig smuk tanke at bringe kærligheden og behovet og mulighederne for at overleve med poesi sammen - på tværs af tid og sted.« Ja, præcis; at overleve sammen, på tværs af hele lortet, på trods af marginalerne. Så han tager til Malmø, sammen med hun og hen, for at fejre Matildas digtsamling, Överlevorna. Han skriver til Alexander, og vi sidder klistret til skærmen i sensommerens hede bølge og taler om Ausländer og poesien. Ausländer som oplevede hele to verdenskrige, og hvis debutsamling ikke udkom pga. 2. verdenskrigs udbrud. Han beslutter sig for, at nummeret skal opkaldes efter hende og afspejle hvad hendes, hans og hens samtid ikke formår.

Vold har ændret mig. Marginalisering har ændret mig. Magtmisbrug har ændret mig. Vold og marginalisering og magtmisbrug har ændret hen og hende og ham og os. For det giver vel sig selv at vold, psykiske, fysiske og/eller verbale krænkelse ofte er forbundet med og forudsætter marginalisering og/eller magtmisbrug. I skrivende stund er der en offentlig debat

i Danmark ift. de kunstneriske institutioner. Så mangler vi kun debatten, beretningerne og opgøret ift. de øvrige offentlige institutioner og arbejdsmarkedet, og som også inkluderer diskrimination og marginalisering.

Det har på ingen måde været planlagt, at dette nummer skal omhandle vold. Jeg vil som sagt ikke begrænse mig på forhånd til tematik. Og tanken var at oversætte »nye« digtere fra nær og fjern til dansk og svensk. Kuratering og udvælgelse af både digtere og oversættere har været en organisk proces. En flerstemmig drøm om poesiens råstyrke og sprogets muligheder. Ligesom det har været en drøm at redigere, samtale om oversættelserne og digtene, at skabe - arbejde i - et rum, hvor der findes diversitet på så mange planer og ikke mindst i udtryk og æstetik. At se nye muligheder opstå i sprogene og rummet udvide sig hele tiden og favne det minimalistiske, prosaiske, såvel som det mytologiske, metaforiske, visionære og/eller politiske.

Jeg vil ikke kommentere mere på digtene, for der er tale om digtere, hvis virke fremgår af de biografiske noter, og hvis værker taler for sig selv. Bara have lov til at sige tak; til Maja Lee Langvad for overordentlig korrekturlæsning, Alexander Sitzmann for samtalerne, Sam Sheldon for at forhandle rettigheder på vores vegne, Goethe-Institut Dänemark for at støtte udgivelsen, Fanny Wacklin Nilsson for at give vores forskelligheder et fælles udtryk. Til digterne og oversætterne. Matilda Södergran for essay-delen og Kritiker for at give mig et sted at stå og plads til at drømme.

ild valmue måne, poesien som poesien som poesien som modstandshandling, digterens opium, det kærlige subjekt, der har været med os hele vejen ...

Shadi Angelina Bazeghi